

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเลย เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND THE EFFECTIVENESS OF ACADEMIC ADMINISTRATION
IN SCHOOLS

UNDER THE LOEI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

กัณทิมา พรหมมาวันนา

Kantima Prommawanna

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Mahamakut Buddhist University: Srilanchang Campus

*Corresponding author, e-mail: kantima@gmail.com

Received: 13 August 2026, Revivsed: 22 August 2026, Accepted: 10 September 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 301 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล 22 ข้อ และแบบสอบถามประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 33 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.957 และ 0.962 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.53) โดยด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.53) โดยด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ 3) ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.712$) ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล

ของผู้บริหารควรมุ่งเน้นทั้งการกำหนดวิสัยทัศน์ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ความเป็นมืออาชีพ และการพัฒนาทักษะและความรู้ดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

คำสำคัญ:

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล, ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) examine the level of digital leadership of school administrators, 2) examine the level of effectiveness of academic administration in schools, and 3) investigate the relationship between digital leadership of school administrators and the effectiveness of academic administration in schools under the Loei Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 301 school administrators and teachers selected through proportional stratified random sampling. The research instrument was a five-point rating-scale questionnaire consisting of 22 items measuring digital leadership and 33 items measuring the effectiveness of academic administration. The content validity indices ranged from 0.80 to 1.00, while the reliability coefficients were 0.957 and 0.962, respectively. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient. The findings revealed that: 1) the overall level of digital leadership of school administrators was high ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.53), with digital vision having the highest mean score; 2) the overall level of effectiveness of academic administration was high ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.53), with learning assessment and evaluation having the highest mean score; and 3) digital leadership had a high positive relationship with the effectiveness of academic administration at the .01 level of statistical significance ($r = 0.712$). The findings suggest that developing school administrators' digital leadership should emphasize digital vision, digital learning culture, digital professionalism, and digital skills and knowledge in order to support more effective academic administration in schools.

Keywords: Digital Leadership, Effectiveness of Academic Administration, School Administrators

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลได้กลายเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมและเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรงและรวดเร็ว หรือที่เรียกว่าปรากฏการณ์

การพลิกผันทางดิจิทัล (Digital Disruption) ซึ่งส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน รวมถึงภาคการศึกษาของประเทศไทยที่ได้รับอิทธิพลจากนโยบาย "Thailand 4.0" ที่มุ่งเน้นการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนผ่านการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี นโยบายดังกล่าวเป็นแรงผลักดันให้สถานศึกษาต้องเร่งปรับตัวจากการจัดการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อันประกอบด้วยทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy) การคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงนี้ ภาระหน้าที่ในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ก้าวทันต่อเทคโนโลยีจึงตกอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร ซึ่งปัจจุบันบทบาทของผู้บริหารมิได้จำกัดอยู่เพียงการจัดการงานธุรการหรืองบประมาณ แต่จำเป็นต้องมี "ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล" (Digital Leadership) ซึ่ง Eric Sheninger (2019) ได้อธิบายไว้อย่างน่าสนใจว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลคือการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนผ่าน การบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานของ International Society for Technology in Education (ISTE) ที่ได้กำหนดมาตรฐานสำหรับผู้นำทางการศึกษาไว้ว่า ผู้นำยุคใหม่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล (Visionary Planner) ผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากร (Empowering Leader) และนักออกแบบระบบนิเวศการเรียนรู้ (Learning Designer) ซึ่งหากผู้บริหารขาดภาวะผู้นำเหล่านี้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในโรงเรียนก็จะเป็นเพียงการซื้ออุปกรณ์มาติดตั้งโดยไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพการเรียนรู้แต่อย่างใด

งานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักและเป็น "หัวใจสำคัญ" ที่กำหนดความสำเร็จของสถานศึกษาตามที่กฎหมายการศึกษาได้กำหนดไว้ ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการจึงไม่ได้วัดกันที่จำนวนโครงการที่ดำเนินการ แต่พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู อย่างไรก็ตาม การปรับตัวของครูในยุคดิจิทัลยังคงเผชิญกับอุปสรรคสำคัญ ทั้งในด้านความพร้อมของสื่อเทคโนโลยี ความกังวลในการประยุกต์ใช้นวัตกรรม และความไม่คุ้นเคยกับระบบการบริหารงานวิชาการรูปแบบใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leader) ที่ต้องอาศัยทักษะดิจิทัลในการนิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา และสร้างแรงจูงใจให้ครูเปลี่ยนจากการสอนแบบยัดผู้สอนเป็นศูนย์กลางไปสู่การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ซึ่งรับผิดชอบดูแลสถานศึกษาจำนวน 134 โรงเรียนนั้น พบว่ามีความหลากหลายของบริบทเชิงพื้นที่อย่างมาก สถานศึกษาหลายแห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และระดับการรับรู้ของบุคลากรต่อการนำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างกัน การวิจัยในครั้งนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาสภาพปัจจุบันและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ

เชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ได้องค์ความรู้เชิงประจักษ์ที่จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางนโยบายและการปฏิบัติในการพัฒนาผู้บริหารให้เป็น "ผู้นำดิจิทัล" ที่สามารถยกระดับงานวิชาการได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 บรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและก้าวทันต่อพลวัตของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

ผลการวิจัยในครั้งนี้ไม่เพียงแต่จะเป็นข้อมูลสะท้อนให้เห็นถึงระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและประสิทธิผลของงานวิชาการในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญในการระบุวาทกรรมภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลด้านใดที่ส่งผลต่อการยกระดับประสิทธิผลงานวิชาการได้มากที่สุด เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปวางแผนกำหนดนโยบายการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร หรือการวางโครงสร้างการนิเทศงานวิชาการที่เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐาน อีกทั้งยังเป็นการสร้างกรอบแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาตนเองให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญในสภาวะที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทอย่างยิ่งยวดต่อระบบการศึกษาในปัจจุบัน

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1" ขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาและยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีศักยภาพในการแข่งขันในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างยั่งยืน

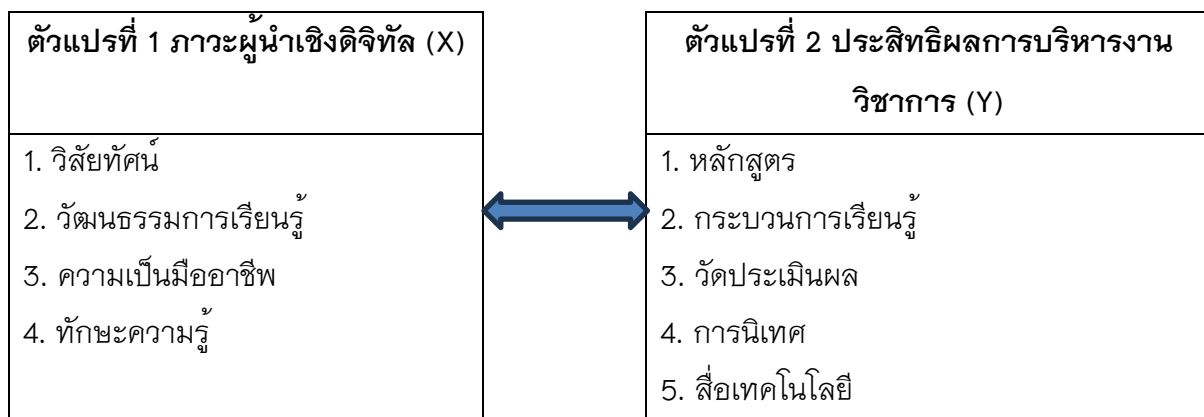
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้กำหนดกรอบแนวคิดจากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ วิสัยทัศน์ วัฒนธรรมการเรียนรู้ ความเป็นมืออาชีพ และทักษะความรู้ และ

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ วัดประเมินผล การนิเทศและสื่อเทคโนโลยี กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังรูปภาพที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมุ่งเน้นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนมาตรฐานการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,388 คน จากสถานศึกษา 134 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 301 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 26 คน และครูผู้สอน 275 คน

วิธีการสุ่ม (Sampling Technique) ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของประชากรในทุกระดับได้อย่างเที่ยงตรง[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา (ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 ข้อ ซึ่งวัดองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ความเป็นมืออาชีพดิจิทัล และการมีทักษะและความรู้ดิจิทัล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จำนวน 33 ข้อ วัด 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ทั้งตอนที่ 2 และ 3 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน จาก 5 (ปฏิบัติมากที่สุด) ถึง 1 (ปฏิบัติน้อยที่สุด)

เพื่อให้เครื่องมือมีความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) สูงสุด ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ความตรงเชิงเนื้อหา นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผลการประเมินพบว่าทุกข้อมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.80–1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (≥ 0.50)

2. การหาความเที่ยง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อดำเนินการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลเท่ากับ 0.957 และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการเท่ากับ 0.962 ซึ่งบ่งชี้ว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นในระดับที่สูงมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการอย่างเป็นระบบภายใต้จริยธรรมการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาในสังกัด
2. จัดส่งแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างทั้งในรูปแบบเอกสารและการเก็บข้อมูลออนไลน์ (Google Form) โดยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์และการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคล
3. ติดตามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ก่อนนำข้อมูลไปประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีสถิติที่ใช้ ดังนี้

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้บรรยายข้อมูลส่วนบุคคล, ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

สถิติเชิงสัมพันธ์ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้ทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร คือ ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยคำนวณจากสูตรพิสัย (Range) ของอันตรภาคชั้นเท่ากับ 0.80 ซึ่งมีเกณฑ์การ ตัดสินระดับการปฏิบัติ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติ
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

ที่มา: ดัดแปลงจากแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งการนำเสนอผลเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.32	0.52	มาก
2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล	4.25	0.55	มาก
3. ความเป็นมืออาชีพดิจิทัล	4.29	0.53	มาก
4. การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล	4.26	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.28	0.53	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{x} = 4.32$) รองลงมาคือความเป็นมืออาชีพดิจิทัล ($\bar{x} = 4.29$) สำหรับองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ($\bar{x} = 4.25$)

2. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.30	0.54	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.27	0.52	มาก
3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.31	0.51	มาก
4. การนิเทศการศึกษา	4.28	0.55	มาก
5. การพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยี	4.29	0.53	มาก
รวมเฉลี่ย	4.29	0.53	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.31$) รองลงมาคือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.30$) ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 4.27$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบ ภาวะผู้นำเชิง ดิจิทัล	การพัฒนา หลักสูตร	การพัฒนา กระบวนการ เรียนรู้	การวัดและ ประเมินผล	การนิเทศ การศึกษา	การพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี
1. วิสัยทัศน์ ดิจิทัล	0.682**	0.654**	0.631**	0.672**	0.712**
2. วัฒนธรรม การเรียนรู้ ดิจิทัล	0.641**	0.721**	0.624**	0.681**	0.694**
3. ความเป็น มืออาชีพ ดิจิทัล	0.653**	0.662**	0.683**	0.654**	0.672**
4. ทักษะและ ความรู้ดิจิทัล	0.674**	0.683**	0.652**	0.691**	0.723**

จากตารางที่ 3 พบว่าภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.712$) กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจ คือ ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์สูงสุดกับ การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล ($r = 0.723$) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารมีความรอบรู้และทักษะดิจิทัล จะสามารถส่งเสริมและจัดหาทรัพยากรดิจิทัลเพื่อใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ($r = 0.721$) สะท้อนว่าบรรยากาศในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบดิจิทัล เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้ครูเปลี่ยนกระบวนการสอนให้ทันสมัยได้ดีกว่าปัจจัยอื่นๆ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{x} = 4.32$) รองลงมาคือ ความเป็นมืออาชีพดิจิทัล ($\bar{x} = 4.29$) การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล ($\bar{x} = 4.26$) และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ($\bar{x} = 4.25$) ตามลำดับ

2. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.31$) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.30$) การพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยี ($\bar{x} = 4.29$) การนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 4.28$) และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.27$) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.712 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสูงขึ้นตามไปด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริบทการจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการบริหารแบบเดิมไปสู่การเป็นผู้นำที่สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล

ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้ พัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและบุคลากร ตลอดจนสร้างวัฒนธรรมองค์การที่เอื้อต่อการเรียนรู้และนวัตกรรม

ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Sheninger (2019) ที่เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน ทั้งด้านการสื่อสาร การบริหารจัดการ การพัฒนาวิชาชีพ และการจัดการเรียนรู้ ขณะเดียวกัน มาตรฐานภาวะผู้นำทางการศึกษาของ International Society for Technology in Education (ISTE, 2018) ให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้บริหารในการเป็นผู้วางแผนวิสัยทัศน์ ผู้เสริมพลังครู ผู้ออกแบบระบบ และผู้เรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

ในบริบทของประเทศไทย ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ (2568) ที่ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 และพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ปาริชา มารี เคน และสุพจน์ ดวงเนตร (2567) ซึ่งศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร และพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่มีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการมากขึ้น ทั้งการติดต่อสื่อสาร การจัดเก็บและใช้ข้อมูล การประสานงาน การพัฒนาครู และการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสามารถอธิบายได้จากแนวโน้มการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบการศึกษาดิจิทัล ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการจัดหาอุปกรณ์หรือระบบเทคโนโลยี แต่จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารและครูเป็นกลไกสำคัญในการนำเทคโนโลยีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการบริหารสถานศึกษาดังนั้น การที่ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารอยู่ในระดับมากจึงสะท้อนถึงความสามารถในการเชื่อมโยง “เทคโนโลยี-คน-ระบบ-เป้าหมายทางการศึกษา” เข้าด้วยกัน

อย่างไรก็ตาม การที่ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลอยู่ในระดับมากไม่ได้หมายความว่าผู้บริหารทุกคนมีความสามารถด้านดิจิทัลในระดับเดียวกัน เนื่องจากความแตกต่างด้านขนาดสถานศึกษา ประสบการณ์ของผู้บริหาร ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน งบประมาณ และโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพ อาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของแต่ละสถานศึกษาแตกต่างกัน ดังนั้น การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลควรมุ่งพัฒนาทั้งด้านวิสัยทัศน์ ทักษะการใช้เทคโนโลยี การบริหารข้อมูล การสื่อสารดิจิทัล และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลควบคู่กัน

2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดและประเมินผล การนิเทศภายใน การพัฒนาครู และการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและสร้างระบบสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ เมื่อสถานศึกษามีระบบการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน มีการติดตามและประเมินผล และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน ย่อมทำให้การบริหารงานวิชาการสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะแนวคิดของผู้นำทางการเรียนรู้ (learning-centered leadership) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ของครู และการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ขณะเดียวกัน OECD (2023) ชี้ให้เห็นว่า ระบบนิเวศการศึกษาดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศ ระบบจัดการเรียนรู้ ระบบการประเมิน และบุคลากรทางการศึกษาเข้าด้วยกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ (2568) ซึ่งพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ปาริชา มารี เคน และสุพจน์ ดวงเนตร (2567) ที่พบว่าประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 อยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งพบว่าประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนมากขึ้น

เมื่อพิจารณาบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 การที่ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากอาจสะท้อนถึงการดำเนินงานที่มีระบบมากขึ้น ทั้งการกำหนดหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การนิเทศและติดตาม การพัฒนาครู การวัดและประเมินผล

และการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหาร ทั้งนี้ เทคโนโลยีดิจิทัลยังช่วยเพิ่มความรวดเร็วในการจัดการข้อมูล การสื่อสารระหว่างผู้บริหารและครู และการติดตามผลการดำเนินงานทางวิชาการ

อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาว่า “ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ” ที่ได้จากแบบสอบถามเป็นการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผลสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ ดังนั้น ไม่ควรตีความโดยตรงว่าเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับสูงทั้งหมด การประเมินประสิทธิผลในความหมายที่สมบูรณ์ควรพิจารณาพร้อมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เช่น ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน คุณภาพการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินภายในและภายนอก ตลอดจนข้อมูลการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลในระดับสูง สถานศึกษามีแนวโน้มที่จะมีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสูงขึ้นด้วย

ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลมีได้หมายถึงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารเพียงอย่างเดียว แต่เป็นความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการขับเคลื่อน วิสัยทัศน์ ระบบงาน บุคลากร วัฒนธรรมองค์การ และกระบวนการเรียนรู้ ให้มุ่งไปสู่เป้าหมายทางการศึกษา เมื่อผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลที่ชัดเจน สื่อสารกับครูและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้ครูพัฒนาทักษะดิจิทัล และจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสม ย่อมเอื้อต่อการบริหารงานวิชาการให้มีความรวดเร็ว เป็นระบบ และใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจมากขึ้น

ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจอธิบายเป็นกลไกเชิงแนวคิดได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล → วิสัยทัศน์และทิศทางดิจิทัล → วัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล → การเสริมพลังครู → การใช้ข้อมูลและเทคโนโลยี → ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับมาตรฐานของ ISTE (2018) ที่ระบุว่าผู้นำทางการศึกษาควรทำหน้าที่เป็นผู้วางแผนวิสัยทัศน์ ผู้เสริมพลังบุคลากร ผู้ออกแบบระบบ และผู้เรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยี เพื่อสร้างระบบการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง OECD (2023) ให้ความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในฐานะกลไกสำคัญของการเปลี่ยนผ่านสู่การศึกษาดิจิทัล โดยชี้ว่าการมีเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ แต่ต้องมีการสร้างแรงจูงใจ การเสริมพลัง และการพัฒนาความสามารถของบุคลากรควบคู่กัน

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวดี ละออสุวรรณ และพระครูวุฒิชัยการโกศล (2569) ซึ่งศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ และพบว่าองค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล วัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล และการเรียนรู้และพัฒนาดิจิทัลสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการได้

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ซึ่งพบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับการศึกษาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ที่พบว่า การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล สมรรถนะดิจิทัล ความร่วมมือ และวิสัยทัศน์ดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการได้

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ ปาริชา มารี เคน และสุพจน์ ดวงเนตร (2567) ซึ่งพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ และสอดคล้องกับงานวิจัยในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ที่พบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะบทบาทด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องของผลการวิจัยจากหลายพื้นที่ของประเทศไทย จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในลักษณะที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องพึ่งพาข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีการสื่อสาร ระบบการเรียนรู้ดิจิทัล และเครื่องมือสำหรับการติดตามประเมินผลมากขึ้น ผู้บริหารจึงต้องมีความสามารถในการกำหนดทิศทางและสร้างเงื่อนไขให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม แม้ผลการวิจัยจะพบความสัมพันธ์ในระดับสูง แต่หากการวิจัยครั้งนี้ใช้ การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) ผลดังกล่าวไม่ควรตีความว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล “เป็นสาเหตุ” หรือ “ส่งผลโดยตรง” ต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ แต่ควรสรุปว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากอาจมีตัวแปรอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น สมรรถนะดิจิทัลของครู ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลงบประมาณ วัฒนธรรมองค์การ ขนาดของสถานศึกษา ประสบการณ์ของผู้บริหาร และการสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ดังนั้น ข้อค้นพบสำคัญของการวิจัยครั้งนี้จึงอยู่ที่การยืนยันว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะในบริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผู้บริหารจึงควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลอย่างเป็นระบบ ไม่ใช่เพียงการเพิ่มทักษะการใช้เทคโนโลยีส่วนบุคคล แต่ควรพัฒนาไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ การเสริมพลังครู การบริหารข้อมูล และการออกแบบระบบดิจิทัลที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายด้านคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ควรใช้ผลการวิจัยนี้เป็นฐานข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ ในการกำหนดแผนพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้าน "การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงดิจิทัล" (Digital Change Leadership) เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ในการนิเทศการศึกษาและการวัดประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการสร้าง "วัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล" ในสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในรูปแบบออนไลน์ (Digital PLC) รวมถึงการส่งเสริมให้สถานศึกษามีคลังสื่อดิจิทัลที่ครูสามารถเข้าถึงและนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้อย่างสะดวก
3. ผู้บริหารควรสร้างระบบสนับสนุนด้านงบประมาณและเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่จำเป็น เพื่อลดภาระงานซ้ำซ้อนของครู และเปลี่ยนผ่านงานวิชาการรูปแบบเอกสารเข้าสู่ระบบสารสนเทศดิจิทัลเต็มรูปแบบ ซึ่งจะช่วยให้ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษามากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบ (Best Practices) ในการนำภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลมาใช้ขับเคลื่อนงานวิชาการ เพื่อถอดบทเรียนและแนวทางปฏิบัติที่นำไปสู่ความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมโดยเพิ่มตัวแปรส่งผ่าน (Mediating Variables) เช่น ความผูกพันต่อองค์กรดิจิทัล หรือวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล เพื่อวิเคราะห์ว่าปัจจัยเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอย่างไร
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็ก เพื่อระบุอุปสรรคเชิงโครงสร้างที่แตกต่างกันในการนำภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลไปใช้พัฒนาประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์เพ็ญ คันทิ, และบรรจบ บุญจันทร์. (2569). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 8(2), 282–299.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กมลณัชนัน ชุ่มพระวงศ์ และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์. (2568). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. *วารสารปราชญ์ประชาคม*, 3(5), 33–44.
- ณัฐวดี ละออสุวรรณ, และพระครูวุฒิชัยการโกศล. (2569). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่*, 4(3).
- दारूररण ถวิลการ. (2564). ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการการบริหารจัดการศึกษา*, 12(2), 45–60.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- ปิยนุช ภานุศุภวิมล. (2569). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 6(1).
- ไพชอล ตาปู, จรุณี แก้วเอียน, และพิมพ์วิณี สุวรรณโณ. (2568). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 15(3), 3193–3210.
- ศุภกร ไวยะวัน, ปาริชา มารี เคน, และสุพจน์ ดวงเนตร. (2567). การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 21(2), 175–187.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภณัฐ พาแสง, จินดา ลาโพธิ์, และภิญโญ ทองเหลา. (2568). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, 13(51), 322–333.

Fullan, M. (2020). *Leading in a culture of change* (2nd ed.). Jossey-Bass.

International Society for Technology in Education. (2018). *ISTE standards for education leaders*.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

OECD. (2023). *OECD digital education outlook 2023: Towards an effective digital education ecosystem*. OECD Publishing.

Sheninger, E. C. (2019). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times* (2nd ed.). Corwin.